

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИС

Ч. 7.

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Рік I.

ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ

місячно 120.000 до кінця року 240.000.
В Америці річно 8 доларів.

АДРЕСА:

„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ

місячно рівновартість 8 впр. члс.
одно число 1 вч.

В Штутгарті пливе кров.

Знова таємнича банда. — Найблища будуччина світа.

Німеччина.

(Останні відомості.)

Ситуація стає чимраз грізніша. Націоналісти йдуть отверто до диктатури, а присутність кронпринца в Німеччині є без сумніву початком отвертої монархістичної акції. Положення Штресемана захитане, але й він не хоче без бою здавати своїх позицій. Криваві заворушення в Рурщині вказують, що німецьке населення доведено до одчаю. Хаос, руїна, брак сильної групи і

личности, яка б зуміла повести націю, характеризує внутрішнє положення Німеччини. На зовні нема покищо одностійності, як поступити. Переважає думка вмішання у внутрішні діла Німеччини. При тім зарисовується ярко відосіблення Франції від її дотеперішніх союзників. Вона задумує оставити собі на завсіди Рурщину.

Французько-англійське непорозуміння.

З Парижа доносять, що французьке міністерство загран. справ старається всіма способами не допустити до непорозуміння між со-

юзниками, але не хоче для вдержання солідарности посвятити свої безпеки.

Кемаль Паша.

В імені Річипосполитої Польської!
Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної Прокуратурі, що зміст часописи „Новий Час“ число 4. з дня 11. листопада 1923. р. в артикулах під заголовками: 1) „Юнг-Пісудські-Шептицькі“ в уступах а) між словами „Москви“ і „Але Юнг“, б) від слів „бачимо“ до кінця артикулу. 2) „Штрайк“ в уступах між словами а) „місяць“ і „На той рік“, б) „штрайків“ і „десь у людей“, в) „таке“ і „Ми як коли“. 3) Психологія злочину“ уступ означений II. 4) „Загальний страйк“ в уступах між словами а) „одчай“ і „глибоку“, б) „махіни“ і „Перебіг“, в) „поготівлю“ і „люде“, г) „овець“ і „Так менше-більше“, д) „військових“ і „Крім того“ містить в собі єство ад 1) а) виступку з § 308 з. к., ад 1) б) злочину з § 65 а) з. к. ад 2) а)

виступку з § 305 з. к., ад 2) б) в) злочину з § 65 а) з. к., ад 3) виступку з § 302 з. к., ад 4) а) в) г) виступку з § 300 з. к., ад 4) б) злочину з § 65 а) з. к., ад 4) б) виступку з § 308 зак. карн. узнав доконану в дни 9. листопада 1923. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к. заборону дальшого розширювання того друкованого письма. Заразом видав наказ вівічальному редакторови тої часописи щоби це рішення помістив безплатно в найблищому числі і те на першій стороні. — Невиконання того наказу потягає за собою наслідки передвиджені в § 21 зак. друк. з дня 17. XII. 1862. Д. II. д. Ч. 6. а 1863. а іменно засудження за пверстество на гривну до 400 мп. Львів, дня 12. листопада 1923. (Підпис нечоткий).

Після нещасної війни в р. 1914—18 Туреччина зістала розшматована Антантою обсадила найкращі її країни. Нездарний султан повинувався всім наказам переможців. В цій тяжкій хвилі турецькі націоналісти під проводом Кемал-Паші виїхали з угодного Царгорода до Малої Азії і зачали продовжувати визвольну боротьбу. Кемаль-паша побив Греків, Антанта мусіла звернути загарбані краї і вшанувати героїчні подвиги турецьких націоналістів.

Криваві сутичка сепаратистів.

В сутичці сепаратистів з горожанською сторожою в Егіденбергу, було вбитих 14 сепаратистів.

Боляк.

У статі „Годі мовчати“, поміщеній у попередньому числі нашого часопису, видвигнуто важкі заміти проти кліквої господарки в економічних і фінансових українських установах. Заміти кажуть врипускати, що вони лиш невеличка частина того, що скривається перед очима звичайних людей. Кліка, обезпечена засадою „рука руку мис“, обмежена до невеликої купки „певних“, успівала досі ухилитися від публічної контролі, тим паче, що органи т. зв. громадської думки були в більшості органами трудової партії, отже „її“ органами.

Якраз сторінки цих органів були не лиш густою заслоною для діяльності кліки але й часто її обороною. Во імя національної єдності, во імя неослаблювання захитаних національних сил... Не потребуємо мабуть надто пояснювати, що ми розуміємо завданне преси інакше. Ми розуміємо її передовсім як громадську совість! На нашу думку часи теплої атмосфери партійного багонця минули безповоротно. Боротьба з великим національним лихоліттям і господарчою руїною українського народу вимагає залізної громадської дисципліни і кристальної моралі! Тимчасом заміти статі „Годі мовчати“ розкрили таку гниль і преступну безпорадність народніх „верхів“, що нема слів для її нап'ятування. Нація побита і упокорена ворогами, зі сотнями надломаних

і нидіючих егзистенцій, з тисячами безробітних, зі сотнями тисяч безпросвітних нуждарів, зі зруйнованим селянським станом — своєю основою, перед лицем страшенно бистро ростучої деморалізації і упадку духової культури, словом в хвили судорожної боротьби зі своєю загибілю, дізнається про способи господарки, начеркнені у статі „Годі мовчати“, у тих установах, які вона, нація, здвигнула своїм потом, своїм безмежним зусиллем. І дійсно, як тут мовчати, коли дотикається рани нестерпно болю-

чої? Як не кричати, коли розкривається щось, що межує а може й є найчорнішим національним злочином? Чи не впихають люди, котрі до цього доводять свою діяльність, ніж у спину своїому власному народови?

Так, ця крихітка заслони, яку відкрив автор статі, велить крикнути: годі мовчати! На національним організмі є боляк. Цим боляком є його власні установи! Вони мусять бути уздоровлені, вони мусять стати жерелом помочі для нації у її лихолітті, а не жерелом приватних доходів і партійних впливів!

† Д-р ІВАН ЛИПА

Здається, що нікому не може бути більше боляче в останню годину, в годину смерти як тому, що всеньке своє життя посвятив для якоїсь справи і мусить вмирати не довівши її до кінця. А вже найболячіше вмирати борцеви за свободу рідного краю, вмирати в тій свідомості, що той рідний край дальше томиться в неволі, рідний народ дальше мусить бути покидьком у тимчасових могучих світа цього.

Такою незавидною смертю умер дня 13. листопада у нас, у Винниках емігрант із Наддніпрянської України д-р Іван Липа.

Уроджений в Керчі на Кримі, там

скінчив гімназію, а опісля медицину в харківському та казанському університеті. Вже як студент віддається з запалом українській справі і попадає за те — на цілий рік у тюрму.

В останніх роках перед війною в часі війни і революції аж до упадку гетьманщини лікарював в Одесі. Член, а потім голова Центрального Комітету партії соціалістів-самостійників, по упадку гетьманщини стає міністром віроісповідань за Директорії. Із урядом У. Н. Р. попадає на еміграцію в Польщу, живе якийсь час в Тарнові, а в 1922 р. переходить жити

ГОРКІВ.

Пам'ять героя.

(Осінній спомин).

Нині був чудовий осінній день. Проминув ніби образ пропавшої весни. Я проблукав пів дня по золотому лісі і над вечір прийшов до дому.

— У моїй кімнаті запалили в печі. Почутте спокою находить на мене, — так, як на вітрову днину тихий безшелестний вечір.

— Може засвітити лампу?

— Ні! Хочу посидіти в сумерку. Хочу посидіти сам. — ...Сам?

— Ні, зі своїми гадками, зі своїми споминами, що росм обсідаять моє чоло.

Усвідомляю собі в тій хвилі, що отсе від шістьох літ, я не сидів осьтак спокійно, в тихій огрітій кімнаті! І почувую, що добре так.

— Приходять на думку й стають перед очима образи, пригоди...

Не погані вони але гарні, піднесли своїм змістом, багаті своїм чаром. Всі, всі гарні, що до одного... Бо чиж не красне отсе, що я тепер думаю?...

— Чому приходиш мені тепер на гадку, мій милий друже Степале?... Чому стасш мені наче живий перед очима? Живий тай усміхнений, але так тасмничо, ніби масш мені сказати якусь гарну новину. Гарну і важну, дуже важну.

— Знаю, чому ти саме тепер мені являєшся... Нині гарна осінна днина; падолист; 12. падолиста... Два такі дні з нашого товаришування найкраще залишилися в пам'яті.

Перша. Ми оба ученики шестої класи гімназійної в 1912 році. Були неспокійні часи. Заносилося вже тоді на війну, яка вибухла шойно в два роки пізніше і змінила границі цілого світа.

Ми вже тоді цікавилися, дуже цікавилися політичними подіями. І вже тоді наші хлопячі мрії дося-

гали одної, чудово-красної мети: вільної України.

— Саме в один такий вечір, по гарній осінній днині, сиділи ми на своїй спільній квартирі. Не говорили, а шептали, ніби визнавали собі взаємно незвичайну тасмницю.

...Щоби стати зі зброєю в руках, щоби вибороти Свободу поневоленого люду...

Тої ночі ми оба не могли заснути.

— Наші мрії незабаром мали сповнитися. А два роки пізніше ми вже мали „зброю в руках“...

І власне пригадую добре другу осінню днину... 12. падолиста 1918 року. Ми боронили нашої прегарної столиці. То було на цитаделі. Ранком ми прочитали разом лист від твоєї Меласі. Я завидував тобі того листа і такої Меласі. Бо ось який лист вона до тебе писала:

до Винник коло Львова, де займається лікарською практикою. Власти робили йому перепони і не дозволяли лікарювати до самої смерти не даючи йому в той спосіб заробити на життя і удержання сина в познанському університеті.

Поза своєю політичною діяльністю д-р Липа знав в українській літературі своїми творами, які містив по українських літературних журналах, не покидаючи пера майже до самої смерти.

В похороні д-ра Липи, що по мимо погані погоди відбувся дуже величаво, взяли участь представники наших культурних і політичних організацій. В численних промовах віддано честь борцю за народню справу; безліч цвітів, якими засипано труну, була доказом, що прийшлося йому спочати між своїми, на рідній землі.

З українського парламентарного клубу

виступило, як доносять польські часописи 7 послів і приступило до української партії соц.-демокр. (?) Вістка туманна і мусимо ждати її

потвердження, чи це дійсно виступлення, чи може утворення в клубі фракції соц.-демократичної.

Надренські „сепаратисти“.

Гріш круглий — всюди докочиться. Тепер він паперовий — своїм зрадливим шелестом опанує всіх а тимпаче людей низьких і огидлих, які мають на продаж навіть те, що ріжнить їх від звірят: душу. Споконвіку людське співжиття затроювали випари і смід воночого шумовиння, наклеюваного назвами доносчиків, шпівнів і зрадників свого народу.

Не страшне те, що народи вирішували іноді оружно спори поміж собою. Бо борба — покищо один із засобів розвитку і поширення. Але страшне те, що вони залюбки послуговувались людьми

того сорта. Де не помогла вже грозьба, не мав успіху розум, відзив до чести, чувства, де навіть безвиглядна була оружна розправа, там на поміч йшов всесильний гріш і його слуги з витертим чолом — доносчики, шпівни, зрадники.

Після останніх великих змагань поміж народами, у яких виявилось, що справедливість также не грас в них ролі, як не грас вона ролі у борбі поміж дикунами, кажемо після останніх змагань ніхто вже не стане дивуватись, що гроші на шпівнів і їх гидке ремесло предбачуються у державних

видатках і ухвалюються зовсім так, як н. пр. гроші на літаки. Але по-восинний час приніс тут дещо нового.

Давніше, в розправах між державами народи не брали участі з власної охоти. Політику вели цесарі, князі, що мали своє військо, а народ мало інтересувався і навіть часто не знав, чого його володар хоче. Тоді про шпівнів чи зрадників мало хто й знав, ними погорджували навіть ті, що їх купували, а вже публично про них не писали. Тепер картина в дечім змінилась. У боротьбі беруть участь широкі верстви народу, іноді з власної охоти або приимушені і вони винайшли найстрашніше оруже, бо найбільш гидке і болюче: ослабити ворожий народ при помочи його ж громадян.

„Степане!

Вістку про твій виїзд з іншими стрільцями з Буковини до Львова я одержала. Я любила тебе так, що ти був для мене усім світом, але ще краще кохаю, коли подумаю, що ти тепер наш, рідний лицар! Боже тебе кріпи! Впрочім хай буде Божа воля, щоби тільки пролита кров не пішла на марне.

Твоя Мелася“.

Прочула по геройськи готова на все дівчина (тоді у нас було таких мало, тепер на щастя вже більше), прочула, що „станеться Божа воля“. Сталася. Спалилася жертва, свята жертва Великому Богу...

О 2-ій годині по полудни ми наступали. Почта пашіла вогнем. По двох стрільцях упав третій — хорунжий, а тим хорунжим був — ти, мій друже.

Чую нині твоє останнє слово,

що було твоїм заповітом, твоєю останньою волею:

— „Меласе... для тебе... за Україну! Перекажіть“... то були ті слова.

— Знаю чому в Тебе нині така таємнича усмішка, така, як була тоді, коли ми тебе ховали... Знаю, що за велику новину приносиш мені нині ізза світа.

— Найвище щастя... Мати для кого і за кого вмирати — в тому найвище щастя для геройських душ.

І тому ще в тебе усміх на устах, любий побратиме!

Так н. пр. в німецькій провінції, яка зветься Надренія, Французи купили собі зрадників, яких звать по вченому „сепаратистами“

голосять, що краще їм від Німців відірватись і жити з згодою з Французами і вони відриваються проголошуючи Надренію самостійною. Проти цього не може — на разі — з успіхом боронитись ані цілий німецький народ, ані його частина в Надренії, бо вони знесилені.

Ширіть „Новий Час“!

По той бік греблі.

Затонський про міжнародний стан.

На відкритті всеукраїнської наради професійної спілки робітників освіти в Харкові Затонський у своїй промові сказав: — Ми вступаємо в смуту „міжнародного жовтня“. Російська революція була маленьким епізодом, порівнюючи з тими величезними подіями, що розгортаються зараз на заході. Наш наскок на капітал був нічим інчим як кавалерійським наскоком, сутичкою невеликих розвідочних частин. Доля світової революції, доля всієї цивілізації важиться зараз не у нас, а в серці Європи, в промисловій Німеччині.

Формування територіальних дивізій.

На всесоюзній нараді політробітників армії і флоту, Міханошин доказував, що територіальні дивізії — це чудовий боєвий елемент і відіграють величезну роль у зачаткових завданнях червоної армії.

Нові поклади вугля на Україні.

З Бахмуту доносять, що на Кураківській ділянці Гришинського рудоуправління виявлено новий шар курного вугля глибиною на 7½ аршин. Поступає багато заяв на право розробки знайденого вугля.

Ювілей всенародньої бібліотеки України.

Всенародня бібліотека України при всеукраїнській академії наук святкувала дня 11. листопада свій п'ятилітній ювілей. Це одна з найбільших бібліотек України і числить поверх мільона томів. Вона дістає обов'язкові примірники всіх видань України і цілої совєтської федерації, до 900 журналів, із них сотки

закордонних на німецькій, англійській, французькій і других мовах.

При бібліотеці існує безплатна читальня, яка тепер відкрита від 8 год. рано до 11. год. передполуднем. На будуче та читальня буде відкрита від 12 год. в полудне до 9 год. вечером.

Боротьба з п'янством.

Радянська влада продовжує боротьбу з п'янством. Від 1. січня до 1. жовтня с. р. в Києві сконфісковано 52 самогонних апаратів, 623 фляшок готового самогону і 229 ведер закваски. За п'янство арештовано в тому часі 72 людей. — В Полтавщині сконфісковано 1330 самогонних апаратів.

(„Пролет. Правда“)

Нові гроші.

Уряд Союзу Радянських Соціалістичних Республік (С. Р. С. Р.) випустив в останньому часі грошові банкноти нового зразку. Вони замінять собою знаки зразку 1923 р.

Ця зміна лише технічного і політично-конституційного характеру. Річ в тім, що знаки з 1923 року були випущені в обіг від імені Російської Совітської Федеративної Соціалістичної Республіки (РСФСР). Тимчасом з утворенням (СРСР) потрібні грошові знаки, що повинні обов'язково ходити по всій території союзу і випускати їх повинен уряд нового державного утвору себто уряд (СРСР).

Ці нові банкноти встановлюється по всій території СРСР, як єдиний союзний грошовий знак включаючи і Закавказь, Далекий Схід і договірні республіки Бухару і Хорезм.

(„Вісти“)

„Жива газета“ на селі.

Перед позашкільними просвітними ставськими робітниками повстало питання підшукати нові форми культурної праці, які не вимагають великих коштів, як н пр, виства і разом з тим зацікавили до себе селянство. Такі форми по деяких селах вже винайдено — це „жива газета“. Така „газета“ стягнула велику силу людей до місцевого театру м. Калишні. Люди дуже собі сподобали. „Оце — кажуть — штуку вигадали! Все рівно як справдішню газету читали, і весело і користно“!

Від Редакції: Дуже пожаданим булоб такі „живі газети“ ввести і по наших читальнях, Кружках „Рідної Школи“, „Соколах“, „Січах“, кооперативах і т. п.

Українізація в установах Харкова.

Державні установи м. Харкова жваво готуються до переведення в життє постанов про українізацію. Ціла низка організацій і установ проводять працю в своїх курсах української мови і діловодства. За браком відповідної літератури найбільш продуктивна праця виявилася там, де вона провадиласяб колективно (збірно). Слухачі часом це відчувають сами. Так н. пр. співробітники Тубстраху на своїх зборах одногосно ухвалили для своїх вправ в українській мові користуватися матеріалом з „Вістей“

(„Вісти“).

Складайте жертви на захоронку ім. Михайла Голубця.

Схема політичних партій сучасної Німеччини.

Для наших читачів, які більше інтересуються подіями в Німеччині, подаємо цю схему з німецькими назвами і іменами провідників.

Широка забава заступника президента міністрів п. Корфанто.

Часопис „Курєр вечорни“ що виходить в Лодзі подає відомости про те як гуляє п. Корфанто. Сей великий богач, замовляє собі на кожний вечір кабінет в готели Европийським в Варшаві. В кабінеті збираються жінки та мушини і йде широка забава. Рахунок з такої забави в дни 7. ц. м. виносив більш 180 млі. мп. Така „дешева“ забава доволі прилична в той час, коли всі міністри польські а межи ними і п. Корфанто накликають всіх до ощадностей.

По всему світу.

Вільнення вбивників Воровского. В Льозанні закінчився процес проти вбивників совітського амбасадора в Італії Воровского. Вбивників Конраді і Полуніна увільнено; їх засуджено лише на заплату судових коштів.

Почтова оплата в Німеччині. До нашої Редакції надійшов лист зі Саксонії, на якому наліплено було 8 марок по 5 мліярдів нім. марок кожда, себто оплата цього листа виносить 40 мліярдів н. м. Автор листа (з 12 листопада) пише: „мешкаю за 300 мліярдів тижнево, їм за 150 мліярдів обід і кидаю мліярдами і біліонами, що аж страшно. Житте стало дорожче чим за границею, а навіть чим перед війною, коли порівнати ціни зі золотом. А це наслідком того, що Німеччина тепер майже нічого не вивозить“.

Українці і Югославія. На засіданні польського сойму закріплювано торговельний договір між Польщею і Югославією. Українці голосували проти договору тому, що Югославія все ставилась ворожо до українських визвольних змагань, а дуже прихильно до російської монархістичної чорної сотні; та ще й тому, що Югославія є в сучасну хвилю державою, в якій Сербі гноблять братні народи Хорватів і Черногорців, відмовляючи їм всяких прав, які були при створенню югослав. держави їм обіцяні. В найближчих числах „Н. Часу“ помістимо допис від нашого співробітника з Югославії.

Совіти і польські страйки. Один французський часопис містить телеграму, що синдикати рільничі в Росії прислали 30) долярів для страйкуючих польських гірників.

Вільзон відізвався. Б. президент Сполучених Держав Вільзон, відомий з проголошення голосних „точок Вільзона“ про самоозначенне народів, видав тепер маніфест до американців, в яким називає теперішню політику Спол. Держав трусливою і нечесною, безпощадно критикує політику італійську і французьку і хвалить лише Льюїс Джорджа. На його думку Спол. Держави повинні активно вмішатися в справи європейського Континенту і помочи вийти йому на шлях вселюдських змагань, а не замикатися в тісний кружок своїх власних інтересів.

Мусоліні по стороні Німеччини. На засіданні сенату дня 16. ц. м. виголосив Мусоліні бесіду, в якій прихилився до домагань Німеччини, виступив проти окупації Рур і якого небудь вмішування у внутрішні справи Німеччини.

Клуб хлібоїдів.

Хлібоїди пожерлися.

Один з них кричить, що є презесом, а другий горлає, що перший бреше. Вже самі Поляки не знають кому з них „вірити“. На кінець прийшла певна вість, що хлібоїди вступили до польського клубу

кятолічко-людового. Щаслива дорога! — а дивіться аби хліб, який (так оповідають) дають вам тепер щораз більше сухий, не став вам в горлі...

Огляд світових подій.

Великий заговор проти Румунії.

Недавно вилетіла в воздух в румунській пристані Домнесту муніція при чому згинуло 40 людей.

Слідство виявило, що це робота великого заговору проти румунської держави. До заговорників належало також кільканацять офіцирів (нерумунської народности, переважно семигородських Німців), яких арештовано.

Заговорники мали звязок зі совітською державою через цілу сітку агентів. Вони мали на цілі вислідити всі пляни румунських укріплень, а опріч того плянували висадити у воздух цілий ряд кри-

постий, залізничних мостів, складів муніції і т. п.

Головним тереном діланья мала бути Бесарабія. Висаджуванне у воздух мостів і військових обектів мало на цілі дати почин до повстання в Бесарабії. Совітські війська мали би стояти вже готові на границі, та зараз вмаширувати і заняти Бесарабію.

Відкритте того заговору викликала велике занепокоєнне у правительственных колах Румунії. Процес, якого надіються, має виказати багато цікавих подробиць.

Комуністичні заворушення в Парижі.

Комуністична Партія Франції урядила на улицах Парижа велику маніфестацію в користь мира. В часі походу прийшло до сутичок

з поліцією і стрілянини. Двох демонстрантів убито а комісаря поліції тяжко поранено.

В Штутгарті плине кров.

В Штутгарті прийшло до кровавих подій. Причиною було се, що комуністи вкрали скоростріл для своїх пролетарських сотень. Коли поліція йшла робити арештування, то з одної фабрики напала на ню товпа робітників. Поліція

дала кілька сальв з крісів, в наслідок чого 3 робітників забито на місці, а один комуністичний радний міста тяжко ранений. Крім того 11 робітників ранених легко. Після цього привернено порядок.

Франція посягає на нові німецькі області.

Берлінські газети доносять з Парижа, що Франція з причини приїзду престолонаслідника до Німеччини задумує зайняти нові німецькі області, хоча б навіть Англія на це не згодилася.

Король грецький має зложити корону.

Греки розбиті недавно через Турків шукають за винуватцями невдач. Міністерства змінюються щокілька неділь, на провінції і в столиці вибухають безнастанно заворушення і революції, які далі розхитують ослаблену державу. Цими днями наспіли відомості з Атен, що міністер Русос звернувся до короля з пропозицією зложення корони і негайного опущення Греції.

За час неприсутності його має відбутися плебісцит, що рішить про будучий устрій грецької держави. Король заявив, що опустить Грецію, та лишень на бажання цілого кабінета міністрів, а не поодиноких його членів. І вже є телеграми, що Англія перестерігає уряд грецький перед усуненням короля з огляду на прикрі наслідки цього кроку.

В німецьких друкарнях грошей.

Безнастанними підвижками платень довели німецькі друкарі до того, що промисл друкарський в Німеччині страшно підупав і десятки тисяч друкарських робітників опинилося на вулиці. Держава виплачує їм грошеві запомоги. Та оставши при роботі друкарі розпочали новий страйк, жадаючи нових підвижок. З огляду на те, що друкарні так державні як і приватні друкують тепер головню гроші і припинення цієї роботи може по-

ставити державу в тяжке положення — надіялися страйкуючі друкарі успіху. — Та показалося, що тим разом перетягнули струну. Президент Берліна видав розпорядок, що безробітні друкарські робітники, які не хотять працювати в друкарнях друкуючих гроші, стратять запомогу. В наслідок того безробітні друкарі не слухають приказів страйкового комітету і громадно зголошуються до праці.

Процес проти б. архимандрита Латишенка.

У Варшаві розпочався дня 16. падолиста процес проти б. архимандрита Смарагда-Латишенка за те, що свого часу убив митрополита Юрія за його польонофіль-

ську роботу. Обжалованого боронять: посол Підгірський, адв. Ганкевич, адв. Глушкевич і адв. Врублевські. На домаганні оборони процес відложено для достарчення доказів.

В Німеччині.

З приводу повороту кронпринца відбувалися, як відомо, засідання Ради Амбасадорів. Представники всіх держав висказали своє невдоволення, що Німеччина дозволила вертати кронпринцови. Вони грозили спершу репресіями, але скоро показалося, що між Америкою, Англією і Італією з одного боку, а Францією з другого Односторонності нема. Перші три держави не захотіли приновлювати репресій у відношенню до Німеччини і вкінці всі згодилися, що жадання видалення кронпринца не має основи. Дійде мабуть до порозуміння ще й у цім напрямі, що буде отворена т. зв. міжнародня військова комісія контролюна якої завданням буде не допустити до збільшування збройного стану Німеччини. Очевидно, що ця комісія буде лиш покришкою для сього, аби при нагоді вмішати у внутрішні діла Німеччини.

Німецька Рада міністрів рішила дати окупованим нім. провінціям, себто Надренії і області Рур економічну автономію. Зв'язок політич-

ний між провінцією і нім. Республікою має остати ненарушений.

Заповіджена вже криза німецького уряду і уступлення Штреземана покищо не мають місця. Навпаки орган Штреземана „ді Цайт“ заповідає, що кризи не буде і що навіть є вигляди, аби Штреземан дістав від президента Німеччини спеціальні повноваження (диктатура).

В області Рур йдуть кроваві заворушення безробітних. Особливо в Діссельдорфі. Демонстранти напали на заведення Круппа і кидали ручні гранати. Богато при тім було ранених і вбитих. Теж в Надренії йдуть формальні бої в яких згинуло 14 „сепаратистів.“

В Берліні дійшов фунт мяса до одного біліона марок німецьких! Фунт хліба коштує там 230 міліардів.

Підвижка цін на сіль.

Від дня 15. листопада 1 кг. білої соли коштує 40.000 мп., т. зв. познанської 35.000 мп. а чорної 30.000 мп.

Кернік про страйк.

В польськїм соїмі мав Мін. Кернік промову, в якій подав ось які подробиці про страйк в Кракові:

„Є факт, що в домі каси хорих в Кракові дня 5 лист. промовець Гофман заповідав зібратим перед тим домом, що годни тих панів, які висилають поліцію, вже вбраховані. Є факт, що в час випадків 6. листопада доведено амуніцію під робітничий дім, що на швадрон уланів зроблено засідку, обсаджено дооколичні домми і з їх вікон посипались стріли на уланів. Факт, що атак на війсьцо, передовсім на уланів, переведено на основі воєнної тактики. І на кінець факт, що між оружжя які опісля звернено, найдено два карабіни російської системи.“

Для нас повинно бути цікавим лиш те, що коли то правда, то видно, що польська партія соц. в страйкових випадках не грала ролі, лиш сили, які скриваються понище перед людським оком, а які на кождий випадок не стоять на основі паньствоваей польської рації.

Знова таємнича банда.

На пограничу Кременецького і збаржського повіту появилася якась таємнича банда, про котру пишуть часописи, що вони прийшли зі Совденії. Банда ограбила двір гр. Грохольського в Колодні а графа пострілила. За бандою вислали поліцію і швадрон уланів. Пригадуємо, що минулого року в тих самих околицях появилася перші банди, які непокоїли „Креси“ шість тижнів.

Богатий чоловік.

Майно Стіннеса, найбогатшого чоловіка в Німеччині і мабуть на світі, оцінюють на пів біліона доларів, себто около одного тріліона марок п. Коли хто цікавий кілько важить та сума марок п., хай слідкує за ось яким рахунком. Припустім, що 5 міліонів мп. себто пачка в 100 штук по 50.000 важить 100 грамів (десять дека) тоді весь скарб Стіннеса важить ні більше ні менше, лиш 20 міліонів тон, себто треба 2 міліони вагонів або сорок тисяч тягарових поїздів, аби його перевезти. Ці тягарівки наладовані банкнотами по 50.000 мп., поставлені одна за другою, утворили би довгу вереницю, якої початок був би у Львові а кінець в Нью Йорку в Америці! Припустім, що на світі є 2 міліярди людей і припустім, що кожду людину на землі, себто усіх мужчин, дітей, жінок, чорних і білих, жовтих і червоних наділено по рівній часті зі скарбу Стіннеса, тоді кождий дістав би приблизно 250 доларів, себто 1/2 міліярда марок польських. Значить богатство цього чоловіка таке, що усі люди на світі стали би богатими, як би ним обділились! І де ту справедливість? Де може бути вдоволення при таких порядках, які дають можливість одному так розбогатіти, а сотні міліонів роблять жебраками?

Охорона поїздів через поліцію.

В останніх часах траплялися оружні напади на поїзди. Се діялося зовсім просто. Узброєна банда задержувала поїзд, обрабувала зовсім ідучих та пропадала безслідно. Щоби з тим боротися польський уряд зорганізував сильні відділи кінної поліції, яких завданням буде вести охорону залізничних шляхів. Кождий такий відділ буде охоронювати 100 км. шляху, розуміється в тих околицях, де повторялися напади, себто передусім на Поліссю.

Голови царя Миколи II. і його жінки.

Після того, як влада в Росії перейшла в падолісті 1917 р. до рук большевиків, покінчено остаточно з царем і його родиною, з яким попередні правительства церемонилися, і то покінчено зовсім по „революційному“, по большевицьки. Цар і його рідня зникли і не знати й досі напевно, що з ними сталося. Оповідано, що їх замордовано недалеко від міста Катеринобурга.

Та тепер російський генерал Дітріхс, що був в армії Колчака і на його пору-

чення робив докопання в справі царської родини, оголошує ось що. По замордованню царської родини, відтїто голови царя і цариці і замкнено щільно в посудинах, наповнених алькоголем, а після відіслано до Москви.

Алькоголю уживають до забезпечення перед зіснуттем. Отже вбийникам царя і цариці ходило видно о те, щоб ті голови зберегти. Для чого це зроблено і де, та в кого у Москві ті голови знаходяться — не звісно.

Найблища будуччина світа.

Живе собі у Парижі професор Реймон (Raymond) і займається пророкуванням будуччини. Він то післав був свої пророцтва на 1923 рік до одної американської газети. Предсказував між інчим вибух вулкану в Італії, землетрус в Японії, нелад в Німеччині, зміну американського президента і т. д. Все те, як звісно, сповнилося. Тому одна париська газета звернулася тепер до тогож пророка з запитом, що станеться в 1924 р.

І пророк ось що відповів.

Німеччина, почавши від 1924 р., буде платити через 25 літ свої довги, наслідком чого Французи вже в 1924 р. заберуться з Рур. Надренська провінція стане в найблищому році республікою. Баварія відірветься від Німеччини, однак не перед 1925 роком, а на її престолі засядуть королі з родини Вітельсбахів. Бувший німецький кайзер не буде вже більше панувати і вмере за три-чотири роки на апоплексію. (Цікаво як прийме цю вістку Вільгельм II?) Кроппрінц (що вернув тепер з Голандії до Німеччини) не відіграє ніякої політичної ролі. Німеччина не буде вже воювати з Францією, а навпаки десь так коло 1938 р. вони обі дуже покумаються.

Президент Чехословаччини Масарик вмере на становищі президента. Перед

Бенешом велика будуччина: він відіграє важну роллю у фінансових справах.

Мусоліні пануватиме в Італії ще три роки, а потім сам подасться до димісії. Та за той час він наладить добрі відносини між Італією і Ватиканом.

В Іспанії буде революція і вона стане республікою.

Американський президент Кулідж буде вибраний знова при найблищих виборах.

Росія поставить в 1924 р. жадання, щоб її прийняли до Союзу Народів. Ізза зміни уряду прийде там до влади буржуазія.

У Франції Пуанкаре буде в правительстві через цілий 1924 рік, а по Мільрані його вдаруге виберуть президентом держави.

За кілька років вибухне війна між Англією а союзом зложеним з Франції, Італії, Росії і Німеччини (що тоді зробить Польща?); в тій війні Англія стратить свої кольові.

Між 1942 а 1946 роком вибухне війна між Америкою і Японією, в якій Японці переможуть.

Не забув пророк і про Польщу. Каже, що її під опікою Франції і Чехословаччини (отже ніколи вона не зможе бути без опікунів!) чекає гарна будуччина.

Ну, ну! Як би так те все сповнилося!

Ціріхська біржа. Нью Йорк 578^{1/2}, Лондон 24,84, Прага 16,70, Букарешт 2,95, Париж 30,37.

Біржевий перегляд.

Приватні обороти. Львів, 19. XI.

Долари амер. 2,165—2,170 000, долари кан. 2,000—2,030 000, кор. чes. 65 - 66 000, франки фран. 120—122 000, франки швайц. 320—325 000, фунти штерл. 9,200—9,600 000.

Замовляйте! Купуйте!

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ
КАЛЕНДАРІК
на 1924 р.**

Видавництво „Добра Новина“.

96 сторін друку, кишневий формат, дуже багатий і різномірний інформаційний зміст. Необхідний для кожного.

Ціна 60.000 мп (2 ч. к.)

Хто бере 10 примірників, дістає ще два даром.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

П. Буняк, Львів, вулиця Скішинського 14. (17).

(Lemberg, East Galicia).

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ І ОБОРОНЕЦЬ В КАРНИХ СПРАВАХ

Д-р Олександр Марітчак

веде канцелярію у Львові, при вул. Корняктів ч. 1., II. поверх (Народній Дім).

Одинока Українська Фабрика
полотна і мотузя

„ПОЛОТНО“

Акційна Спілка

у Львові, вул. Зіморовича 20.

(дім „Сільського Господаря“)

Бюро і склад готових виробів
вул. ЗІМОРОВИЧА ч. 20.

Фабрика і склад готових виробів
ГОРОДЕЦЬКА 97.

Фабрика і склад готових виробів
КОМАРНО — дім Чит. „Просвіти“.

Фабрика і склад готових виробів
СТРИИ Повітовий Союз Коопер.

Приймає: лен, коноплі і вовну до виробу зглядно заміну за полотно, цайги, сукна і т. п.

Купує: лен, коноплі по цінах конкуренційних.

Продає: у всякій скількості готові вироби по цінах найнищих, для кооператив значний опуст.

УВАГА: Щоб не попасти до інших фірм, які би Вас натягнули, проситься затижити точно адресу „Зіморовича 20“ або адреси наших складів.

„ПОЛОТНО“ Акційна спілка у Львові
вул. Зіморовича 20.

На численні запити нашого громадянства в справі так званих ткалень, як „ЛЕН“, „ЛЕПОЛЬ“, „ЛЕНПОЛЬ“, „ЛЮНЯ“ і ткальні при вулиці Пекарській, повідомляємо, що ці фірми є спекуляційні і обчислені на визиск нашого українського селянства і не мають нічого спільного з українською Акційною Спілкою

„ПОЛОТНО“, Львів, Зіморовича ч. 20.

„ПОЛОТНО“ Акційна спілка у Львові
вулиця Зіморовича 20.

відхрила свою складницю при вул. Городецькій ч. 97., головних виробів, як **полотно, цайги, сукна і мотузя** і міняє за **лен, коноплі, клоччя, пряжу і вовну**. Кожний, хто принесе до виміни суровець а буде мати витинок цього оголошення з часопису, то дістане 5 проц. опусту.

Українська Акційна Спілка „ПОЛОТНО“, вул. Зіморовича ч. 20.

CANADIAN PACIFIC

TRAINS
ЗАЛІЗНИЦІ

HOTELS
ГОТЕЛІ

STEAMERS
КОРАБЛІ

До Канади. С. Р. Р. До Америки.

Львів, Городецька 93. Тернопіль, Тарновського 3.

Найбільше перевозове підприємство на світі.

Великі морські кораблі!

Власні залізниці в цілій Канаді!

Преосв. Єпископ Будка їхав з Канади до краю назад до Канади лише нашими кораблями. Також наслідник англійського престолу їде завжди лишень нашими кораблями.

Наколи задумете виїхати до **КАНАДИ** чи то тепер, чи аж на весну, то застановіться добре, а ми певні, що виберете лише нашу С. Р. Р. агенцію, котрою їдуть все ті достойні особи.

Напишіть сейчас до нас! Ми радо Вам відпишемо докладно про цілу подорож до Канади.

Найблищі наші транспорти до Канади відходять з нашого бюро у Львові, вул. Городецька 93. і Тернополі, вул. Тарнавського 3. в слідуєчих днях вечером:

Перший дня 27. листопада 1923 вечером до корабля „MINNEDOSA“.

Другий дня 11. грудня 1923 вечером до корабля „MONTCALM“.

Коли не маєте за що купити собі шіфкарти самі а маєте кривих або знайомих в Канаді, то подайте нам їх адресу, а ми до них напишемо, щоби вони Вам прислали з Канади шіфкарту і аффідавіт. Можемо то зробити телсграфічно.

Їдьте до Канади лише через агенцію С. Р. Р. (Сипіяр). Будете мати дуже скорий переїзд, знаменитий харч на кораблі 4 рази на день, окреме ліжко, в гарній чистій кабіні на однім з наших великих кораблів. Дуже скорий переїзд залізницею в Канаді в наших власних вагонах, котрі є так вигідно уряджені, що можете в них вигідно спати в ночі. В вагонах є кухні, де можете собі кождої хвилі зварити обід і вечеру в часі їзди залізницею в Канаді. В послідних 9 місяцях виїхало через нашу агенцію понад 85.000 пасажирів до Канади. Уважайте добре на наш адрес і напишіть до нас сейчас.

Тернопіль,
Тарновського 3.

Кенедіян
Песіфік Рейлвей

Львів,
Городецька 93.